

AVIZ DE RACORDARE
Nr. 367 din 13-02-2025.
Valabil până la 13-02-2027.

S.A. „RETELELE ELETICE
 DE DISTRIBUTIE NORD”
 Nr de iesire stp 367
 din 13-02-25

Către Î. S. “ STATISTICA ”.

mob. 067454360.

Modificat la data de 26.02.2025

La cererea consumatorului

Temporar.

1. Solicitantul: **Î. S. “ STATISTICA ”.**
2. Adresa: **mun. Chișinău, str. București, nr. 34.**
3. Tipul centralei electrice pentru care se solicită racordarea: ” **Construcție agricolă cu centrală electrică din surse regenerabile pentru consum propriu (centrală electrică fotovoltaică)**”, amplasată în r-nul. Dondușeni, sat. Plop. Bun imobil cu nr. cadastral: 3433102.185.01.
4. Categoria de fiabilitate: **III (trei).**
5. Condiții referitor la sursa autonomă de alimentare cu energie electrică: **în caz de necesitate de instalat sursă autonomă de alimentare cu energie electrică.**
6. Punctul de racordare la rețeaua electrică este: **Stâlpul nr. 227, LEA 10kV, 2CLM.**
7. Tensiunea nominală în punctul de racordare: **10 kV.**
8. Puterea aprobată prin aviz a centralei electrice fotovoltaice: **10 kW (modificat).** Puterea electrică contractată: **80 kW.**
- 8.1. ***Prin aprobarea și eliberarea acestui aviz de racordare, vă aducem la cunoștință despre faptul că furnizorul de energie electrică va remunera solicitantului doar pentru cantitatea de energie electrică produsă în limita plafonului de capacitate individuală, determinată proporțional cotei plafonului de capacitate individuală din puterea totală instalată a centralei electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile. LEGE Nr. LP10/2016 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, art.28, aliniatul (4²).***
9. La cererea solicitantului, operatorul de sistem proiectează și construiește instalația de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costului de proiectare și a tarifului de racordare.
 La realizarea instalației de racordare este necesar de prevăzut:
 - 9.1. **Puterea instalată a elementelor centralei fotovoltaice (panouri, invertor etc.) nu va depăși puterea contractată pentru consum.**
 - 9.2. **Să respecte și să îndeplinească integral cerințele standardelor naționale privind calitatea energiei electrice.**
 - 9.3. **Să asigure trecerea peste scurtcircuit și să rămână în funcțiune la apariția golurilor și a variațiilor de tensiune, pe una sau pe toate fazele, în punctul de racordare.**
 - 9.4. **Să execute cerințele de funcționare în limitele stabilite de tensiune și frecvență.**
 - 9.5. **Să instaleze sisteme de protecții care să asigure declanșarea de la sistem în cazul pierderii stabilității.**
 - 9.6. **În regim normal de funcționare al rețelei, CE nu trebuie să producă în punctul de racordare variații rapide de tensiune mai mari de 5% din tensiunea nominală.**
 - 9.7. **În rețeaua de alimentare, PT24CLM2 și rețeaua de utilizare, proprietatea clientului, de executat lucrările necesare conform sarcinii solicitate și proiectului.**
10. Solicitantul achită costul de proiectare și tariful de racordare iar operatorul de sistem organizează proiectarea și montarea instalației de racordare.
11. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, după executarea și recepția instalației de racordare solicitantul achită tariful de punere sub tensiune.
12. În cazul consumatorilor noncasnici/producătorilor, după admiterea în exploatare a instalației, părțile (solicitantul și operatorul de sistem), de comun acord, stabilesc punctul de delimitare a instalațiilor electrice și semnează Actul de delimitare. Procesul verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare și Convenția de interacțiune, care se prezintă de către operatorul de sistem în ziua finalizării instalației de racordare, conform contractului de racordare.

Nr. 367 din 13-02-2025. Valabil până la 13-02-2027.

Temporar, " Construcție agricolă cu centrală electrică din surse regenerabile pentru consum propriu (centrală electrică fotovoltaică)", amplasată în r-nul. Dondușeni, sat. Plop. Bun imobil cu nr. cadastral: 3433102.185.01. P = 10 kW (modificat).

13. Cerințe referitor la valoarea factorului de putere: Puterea reactivă produsă/absorbită de centrala electrică în punctul de racordare trebuie să poată fi reglată continuu corespunzător unui factor de putere situat cel puțin în gama 0,95 capacitiv și 0,95 inductiv.
14. Cerințe de protecție contra fulger: **Conform NAIE și "Directivelor cu privire la protecția contra fulgerului".**
15. Valoarea curentului de scurtcircuit trifazat în regim maximal și minimal la barele 10 kV a sursei electrice:
SE "Climăuți 110/10", $I^{(3)}_{(max)s.c.}=3,646kA$, $I^{(3)}_{(min)s.c.}=2,521kA$.
- 15.1. Valoarea curentului de scurtcircuit trifazat în regim minimal la barele 10 kV a sursei electrice:
16. Cerințe față de protecția prin relee:
 - 16.1. De prevăzut protecții conform cap. 3.2 NAIE.
 - 16.2. Centrala electrică fotovoltaică trebuie să dispună de protecții împotriva tuturor tipurilor de defecte și regimuri anormale posibile.
 - 16.3. Panourile fotovoltaice, invertoarele și instalațiile auxiliare trebuie să fie protejate contra pagubelor ce pot fi provocate de defecte în instalațiile proprii sau la incidente din rețea (scurtcircuite cu și fără punere la pământ, acționări ale protecțiilor în rețea, supratensiuni tranzitorii etc.), cât și în cazul apariției unor condiții tehnice excepționale/anormale de funcționare.
 - 16.4. Nivelul perturbațiilor provenite de la centrala fotovoltaică (nesimetrie, regim deformant, flicker etc.) trebuie să fie în limitele valorilor stabilite de standardul SM EN 50160.
17. Cerințe față de izolație și protecția contra supratensiunii:
 - 17.1. **De prevăzut conform p. 7.1.22, NAIE, ediția VII, limitatoare a supratensiunilor de impuls (atmosferice) și de comutație.**
 - 17.2. **Se recomandă utilizarea declanșatoarelor independente sau relee cu funcții de protecție împotriva variațiilor lente și rapide (supratensiuni) ale tensiunii.**
18. Cerințe față de automatizare:
 - 18.1. Conectare prin sincronizare.
 - 18.2. Funcționarea continuă:
 - 18.2.1. în diapazonul de tensiune $(0,9 - 1,1)U_{nom}$;
 - 18.2.2. în diapazonul de frecvență prevăzut codul rețelelor.
 - 18.3. Centrala electrică fotovoltaică trebuie să rămână în funcțiune în cazul apariției golurilor de tensiune, conform standardelor în vigoare.
 - 18.4. Sistemele de automatizare trebuie să asigure separarea centralei electrice fotovoltaice de la rețeaua electrică de distribuție în cazul apariției deranjamentelor din rețea
19. Cerințe față de echipamentul de măsurare:
 - 19.1. **Echipamentul de măsurare a energiei electrice de montat în cutie de protecție omologată, dotată cu întrerupător conform sarcinii solicitate și constructiv executată cu două uși: ușa exterioară, dotată cu lacăt tipizat, având accesul liber a furnizorului/distribuție și a clientului; ușa interioară cu lacăt tipizat, având accesul liber numai a furnizorului/distribuție și posibilitatea sigilării lacătului.**
 - 19.2. **Cutia de protecție de instalat în incinta clientului, partea exterioară a PT, în loc accesibil pentru control și exploatare.**
 - 19.3. Cerințe privind utilizarea contorului:
 - 19.3.1. Tipul, parametrii și caracteristicile tehnice a contorului de energie electrică trebuie să corespundă prevederilor Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 74 din 25.02.2022.
 - 19.3.2. **Se recomandă completarea contoarelor de măsură a energiei electrice cu modul de telecomunicație GSM/GPRS,RS-485, producător Landis+Gyr, Elveția, după caz.**
 - 19.3.3. **In caz de procurare a echipamentului de măsurare de la alt furnizor decât operatorul rețelei de distribuție, la momentul coordonării întregului proiect se va coordona și echipamentul de evidență.**
 - 19.3.4. **Contorul de energie electrică trebuie să fie legalizat și verificat metrologic în modul stabilit de Sistemul Național de Metrologie. Se recomandă ca contorul de energie electrică să fie echipat cu echipamente de transmitere a datelor la distanță compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție.**

Temporar, " Construcție agricolă cu centrală electrică din surse regenerabile pentru consum propriu (centrală electrică fotovoltaică)", amplasată în r-nul. Dondușeni, sat. Plop. Bun imobil cu nr. cadastral: 3433102.185.01. P = 10 kW (modificat)

19.3.5. Conform LEGE Nr. 10 din 26-02-2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, **Articolul 39¹, alin. e) în cazul analizei cost-beneficiu care demonstrează eficiența economică a utilizării echipamentelor de măsurare inteligente, efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție, și al aprobării de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a hotărârii cu privire la instalarea echipamentelor de măsurare inteligente, în sensul prevederilor art. 55 alin. (9) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile are obligația instalării, pe cheltuiala proprie, a unui echipament de măsurare inteligent, bidirecțional, care înregistrează, orar sau pe intervale, energia electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție și energia electrică consumată din rețeaua electrică de distribuție, permite citirea datelor la distanță și are sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție la a cărui rețea electrică de distribuție este racordată centrala electrică.**

20. Alte cerințe:

20.1. Echipamentul electric al centralei trebuie să fie certificat pe teritoriul Republicii Moldova și să dispună de caracteristicile tehnice ce nu vor afecta calitatea energiei electrice în rețelele electrice de distribuție a operatorului sistemului de distribuție. În regim normal de funcționare, instalațiile de generare trebuie să îndeplinească condiții privind distorsiunea armonică în punctul de racordare cu rețelele electrice de distribuție. Factorul total de distorsiune a tensiunii (THD), nu trebuie să depășească 8% (conform SM EN 50160:2014). Acest parametru va fi luat în calcul la proiectarea centralei electrice și demonstrat la solicitarea OSD prin specificația tehnică emisă de producătorul de echipament.

20.2. Consumatorul final, deținător al centralei electrice, care solicită facturarea netă a energiei electrice din surse regenerabile trebuie să îndeplinească următoarele condiții (Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, nr.10 din 26.02.2016, în vigoare din 25.03.2018):

- a) energia electrică trebuie să fie produsă numai din surse regenerabile de energie;
- b) capacitatea totală instalată a centralei electrice (centralelor electrice) a prosumatorului este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru respectivul loc de consum și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW.

20.3. Livrarea în rețeaua operatorului sistemului de distribuție a energiei electrice produse de centrala electrică, este posibilă numai în baza unui contract încheiat cu furnizorul de energie electrică.

20.4. Proiectarea și executarea instalației de racordare să se execute conform Secțiunii 6 al Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 168/2019 din 31.05.2019.

20.5. Coordonarea corespunderii cerințelor de racordare, conform avizului dat, cu operatorul de sistem, este obligatorie. O copie a proiectului coordonat rămâne la operatorul de sistem. Coordonarea corespunderii cerințelor de racordare, conform avizului dat a proiectului respectiv se efectuează de către operatorul de sistem, în termen de cel mult 10 zile de la data solicitării. În cazul proiectelor pentru racordarea la rețelele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 35kV a centralelor electrice, termenul de coordonare a proiectului este de 30 de zile.

20.6. Legarea la pământ și îndeplinirea măsurilor contra electrocutării să se efectueze în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice (NAIE).

În atenția solicitantului

1. În cazul în care solicitantul (potențial utilizator de sistem) nu este de acord cu condițiile indicate în aviz, el este în drept să se adreseze la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
2. După obținerea avizului de racordare solicitantul (potențial utilizator de sistem) este în drept să solicite, operatorului de sistem proiectarea și executarea instalației de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costurilor de proiectare și a tarifului de racordare.
3. După îndeplinirea condițiilor incluse în avizul de racordare solicitantul (potențial utilizator de sistem):
 - A. procedează conform art.48 din Legea cu privire la energia electrică în vederea obținerii actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului;

- B. stabilește împreună cu operatorul de sistem în baza actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului (potențial utilizator de sistem), punctul de delimitare a instalațiilor electrice, prin întocmirea de către operatorul de sistem a actului de delimitare și semnarea lui de către părți;
- C. achită tariful de punere sub tensiune.
4. Racordarea și punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale solicitantului se efectuează în termen de cel mult 2 zile lucrătoare din momentul achitării tarifului de punere sub tensiune.
- Notă:** Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare și Convenției de interacțiune.

A aprobat: Director tehnic S.A. "RED - Nord"

Viorel Corbu

(t. 0231-53102)

A eliberat:

/semnătura/ /numele, prenumele/

A primit:

/semnătura/ /numele, prenumele/

Termenul de valabilitate al avizului extins până la „ ” 202

A aprobat:

/Funcția/

/semnătura/

/numele, prenumele/

Executant: Grosu Mihail (0-231-599-24)